

Šef sovjetske delegacije Višinski obrazložil sovjetski predlog nove donavske konvencije

Nova konvencija bo odprla pot gospodarskemu in kulturnemu sodelovanju med podonavskimi in drugimi državami ter bo važen delež k zbolšanju mednarodnih odnosov

Nova konvencija jamči svobodno plovo po Donavi v skladu s suverenimi pravicami podonavskih narodov

Beograd, 4. avgusta (Tanjug). Mednarodna donavska konferenca v Beogradu je nadaljevala danes z delom pod predsedstvom šefa britanske delegacije veleposlanika Charlesa Peakea.

Ob začetku se je podal jugoslovanski predstavnik dr. Milan Bartoš konferenci poročilo redakcijske komisije, ki je bila sestavljena 2. avgusta iz predstavnikov Jugoslavije, Ukrajinske SSR in Francije z nalogo da izdela po sprejetem jugoslovanskem predlogu končno besedilo poslovilne konferenca. Redakcijska komisija je končala svoje delo, potem ko je soglasno izdala vse svoje sklepe. Konferenca je soglasno sprejela poročilo redakcijske komisije.

Nato je povzel besedo šef sovjetske delegacije Andrej Višinski, ki je obrazložil sovjetski predlog konvencije o režimu plovo na Donavi.

Višinski je pojasnil smisel osnovnih načel sovjetskega predloga konvencije in razliko med sovjetskim predlogom in konvencijo iz leta 1921.

Pripomnil je, da so o donavskem vprašanju že prej večkrat razpravljali na mednarodnih konferencah. O njem so razpravljali tudi v Parizu 1946. l., kar je prišlo do izraza tudi v ustrezni čl. mirovnih pogodb z Rumunijo, Bolgarijo in Madžarsko. Svoj čas so bili tudi poskusi, da bi vprašanje plovo po Donavi uredili neposredno z mirovnimi pogodbami. Sovjetska delegacija je tudi takrat zastopala stališče, da je donavsko vprašanje dovolj važno in resno, da bi o njem lahko razpravljali na posebni konferenci. Tako je bila sklenjena ta konferenca.

Višinski je nato poudaril, da so že na pariski konferenci poskušali, da bi novo konvencijo o plovi po Donavi izenačili s konvencijo iz leta 1921. To bi, z drugimi besedami, pomenilo, da morajo nekatere države ohraniti privilegirane pozicije, ki so jim bile priznane s konvencijo iz leta 1921. Leta tendenca — tendenca, da se ohrani konvencija iz leta 1921. brez važnejših sprememb, se je jasno manifestirala tudi na tej konferenci.

»V čem so obstojali privilegiji, ki so bili dani s konvencijo iz leta 1921, pomanežni državam, in zakaj skušajo te, da bi še nadalje ostala v veljavi — je nadaljeval Višinski. — V čem je osnovna razlika med našim osnutkom konvencije in konvencijo 1921. leta? Temeljna določba konvencije iz 1921. leta je privilegirani položaj, ki so ga dobile nedonavske države glede plovo po Donavi in ki bi ga rade sedaj obdržale s tem, da ga imenujejo »pridobljene pravice«. Kot smo že 1946. leta naglasili v Parizu — danes pa ponavljamo — konvencija iz 1921. leta ne velja več in sovjetska delegacija sodi, da je ta konvencija izgubila vse svoje pravice zaradi sprememb, ki so bile pozneje izvršene. Ko govorimo o spremembah, bi rad navedel način, kako so bile te izvršene, način, ki je v nasprotju s tistim, kar določa sama konvencija iz leta 1921.

Ko je bilo podonavsko vprašanje načeto v Parizu 1946. leta, so posamezne delegacije vztrajale na načelu »istih gospodarskih možnosti za vse države«. Toda to načelo ni opravičeno. Svoj čas smo naglasili, da to načelo ni prišlo do izraza v mnogih drugih podobnih mednarodnih konvencijah, kot n. pr. s konvencijo o Sueškem prekopu, Panamskem prekopu itd. Sovjetska zveza ne vidi, zakaj bi se v tem pogledu Donava razlikovala od drugih mednarodnih vodnih poti.

Nova konvencija pa nasprotno jamči svobodno plovo po Donavi v skladu s suverenimi pravicami podonavskih držav. Ta olajšuje razvoj gospodarskih in kulturnih odnosov in utrjuje teh odnosov najprej med samimi podonavskimi državami, nato pa med njimi in drugimi državami. Izhajajoč s tega načela, so štiri velesile, ki so sklicale to konferenco, sklenile 1946. leta, naj prvi člen nove konvencije potrdi to temeljno načelo tudi dejansko.

Prvi člen predloga konvencije, ki ga je predložila sovjetska delegacija, se glasi: »Plova po Donavi bo svobodna in odprta vsem državljanom, trgovskim ljudem in blagu vseh držav pod enakimi pogoji, kolikor se to nanaša na pristaniške pravice in plovo pristojbine, kakor tudi na pogoje, katerim je podvržena trgovinska plova«.

Prvi člen sovjetskega predloga konvencije se v mnogočem razlikuje od 1. člena konvencije iz 1921. leta. To je popolnoma razumljivo. Vendar pa sodim, da je potrebno opozoriti konferenco na to dejstvo. Naš osnutek konvencije se ne razlikuje samo od konvencije iz leta

1921., marveč tudi od sporazumov pred to konvencijo, to pa pomeni, sporazumov iz leta 1856. in 1878.

Naslednja važna razlika, ki je med sovjetskim predlogom konvencije in konvencijo iz leta 1921. se nanaša na delnico donavskega rečnega sistema. Če vzamemo 2. člen konvencije iz 1921. leta, bomo videli, da ta ne obsega samo Donave, temveč vključuje tudi njene pritoke Tiso, Moravo, Dravo, Mareš in Tajo itd. Eden osnovnih sovjetskih predlogov pa je da v Donavski rečni sistem vključimo samo Donavo. To pojasnjujemo s političnimi in gospodarskimi razlogi. V tem pogledu se naš predlog konvencije približuje konvenciji iz 1856. leta, ki tudi ni obsegala pritokov Donave in plovnih prekopov, temveč se je omejevala samo na plovni del Donave od Ulma do Črna morja.

Tretja temeljna razlika med našim osnutkom konvencije in konvencijo iz 1921. leta se nanaša na organizacijska vprašanja. Naš predlog konvencije ne določa dveh komisij, kakor je to bilo v primeru konvencije iz 1921. leta, ki je imela eno evropsko in eno donavsko komisijo. Mi predlagamo eno samo komisijo — donavsko komisijo. Ni samo v tem razlika med našim predlogom konvencije in konvencijo iz 1921. leta. Najvažnejša razlika je v sami sestavi komisije. Konvencija iz 1921. leta določa udeležbo Rumunije, Velike Britanije, Francije in Italije, pozneje pa tudi Nemčije. To pomeni, da je bila od donavskih držav zastopana samo Rumunija. Nasprotno pa naš predlog konvencije določa udeležbo podonavskih držav.

Menim, da je bilo dovolj, če smo navedli samo ta dejstva, da bi se pokazala razlika med konvencijo iz 1921. leta in predlogom konvencije, ki ga je predložila sovjetska delegacija. Ni dvoma, da ta razlika izvira iz načela, ki smo ga že prej omenili.

Sedmi člen sovjetskega osnutka konvencije — je nadaljeval Višinski — se bistveno razlikuje od 7. člena konvencije iz leta 1921. 7. člen sovjetskega predloga konvencije določa, da spada v pristojnost komisije nadzorstvo nad izvrševanjem določb te konvencije in da pripravljajo na podlagi predlogov in osnutkov, predloženih s strani podonavskih držav, predlog splošnega proračuna.

Govorec o nadaljnjih uredbah 7. člena je Višinski posebno naglasil tiste določbe, ki se tičejo vzpostavitve enotnega sistema pogojev za plovo po vsem plovnem delu Donave, koordinacijo hidrometeorološke službe na Donavi, objavljanje enega samega hidrološkega biltena, hidroloških napovedi za Donavo, in to kratkoročne, dolgoročne itd. Končno spada v pristojnost komisije tudi to, da določa in pobira pristojbine, ki jih določa 9. člen predloga konvencije.

O drugem delu sovjetskega predloga konvencije, ki se nanaša na specialne rečne upravne ustanove, je Višinski naglasil, da sovjetski predlog konvencije določa tudi dve taki specialni ustanovi, in sicer eno za Zelezna vrata, drugo pa za morelki, spodnji del Donave, to je med ustjem Suline in Braile.

Govor šefa delegacije FLRJ dr. Aleša Beblerja

»Jugoslovanska delegacija v celoti sprejema sovjetski načrt konvencije, ki spoštuje nacionalne interese in suverenost držav.«

Zatem je povzel besedo šef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler, ki je naglasil, da jugoslovanska delegacija v celoti in brez pridržkov sprejema sovjetski predlog nove konvencije o režimu plovo po Donavi. Dr. Bebler je dejal:

»Kakšen namen ima ta konferenca, na kateri smo se zbrali? Naše prepričanje je, da je njen temeljni namen, da reši naslednji dve vprašanji:

1. Kdo sme in v kakšnih pogojih pluti po Donavi?

2. Kdo in kako bo skrbel za organiziranje potrebnih pogojev za svobodno plovo po Donavi?

Prvo vprašanje: Vprašanja svobodne plovo po Donavi delegacija FLRJ ne more sprejeti statično, temveč ga mora opazovati v pogojih zgodovinskega razvoja, čeprav je na prvi pogled videti, da je to samo po sebi jasno določeno, kakor je šef jugoslovanske delegacije Edvard Kardelj na mirovni konferenci v Parizu 1946. leta naglasil: »Načelo plovo na velikih rekah je nastalo v dobi, ko se je

Nato je Višinski prešel na razlago tretjega poglavja sovjetskega načrta konvencije, ki govori o režimu plovo na Donavi.

Kakor moremo videti iz 20. člena sovjetskega predloga — je dejal Višinski — se bo vršila plova na spodnjem delu Donave in na področju Džerdapa v skladu z določbami, ki jih bo izdala uprava dotičnih področij. Plova na ostalih delih Donave se bo vršila v skladu z določbami, ki veljajo na ozemljih tistih držav, skozi katere teče Donava, in v skladu s sporazumi, ki bodo doseženi s temi državami. Ta člen izrecno določa, da mora vsaka donavska država pri določanju pravil plovo upoštevati temeljne določbe, ki se nanašajo na plovo po Donavi, ki jih je ugotovila donavska komisija. To je napravljeno v interesu enotnosti in koordinacije, da bi se vse države držale temeljnih načel plovo.

Kar se tiče določb, ki se nanašajo na tranzit, govori o njih 24. člen sovjetskega predloga konvencije. Posebno je poudarjeno, da ne smejo carinske, sanitarne in policijske določbe v nobenem pogledu ovirati plovo. V naslednjih členih tega poglavja določa sovjetski predlog konvencije, da mora biti plova na vseh sektorjih Donave v skladu s pravili in določbami, ki veljajo v tisti državi, to je, da morajo spoštovati suverene pravice tiste države.

Najvažnejša določba — je naglasil Višinski — je v 27. členu, po katerem je plova po Donavi prepovedana za vse vojne ladje nedonavskih držav. Vojne ladje donavskih držav lahko plovejo po Donavi izven meja svoje države in samo po prejšnjem sporazumu med prizadetimi donavskimi državami. Tu je velika razlika od ustrezne določbe v konvenciji iz leta 1921., ki dovoljuje nekaterim nedonavskim državam, da lahko njihove vojne ladje plovejo po Donavi skozi delto prav do Galatza in Braile. Ta privilegij pa sovjetski predlog konvencije odpravlja.

Sovjetski predlog konvencije vsebuje dva dodatka, in to prvi, ki se nanaša na udeležbo Avstrije v donavski komisiji, drugi dodatek pa proglašajo za neveljavne režim plovo, ki se je do sedaj izvajal na Donavi, razveljavljajo pa posebej konvencijo iz 1921. leta. Vsa imovina evropske donavske komisije se mora izročiti upravi spodnjega dela Donave.

Ob zaključku svojega govora je Višinski dejal:

»To so glavne točke sovjetskega predloga konvencije. V tem predlogu konvencije vidimo instrument, ki lahko v celoti zadovolji zahteve pravičnosti. Prepričan sem, da bo to pravična konvencija. Z njo so popolnoma zavarovane suverene pravice vseh prizadetih držav. Nikomur ne daje nepravilnih privilegijev, kakor so bili privilegiji, ki jih je vsebovala konvencija iz 1921. leta. Sovjetska zveza je prepričana, da bo izvajanje te konvencije odprlo pot gospodarskemu in kulturnemu sodelovanju med obalnimi državami na eni strani in med obalnimi in vsemi drugimi državami na drugi strani in da bo tako prispevala važen delež k zbolšanju mednarodnih odnosov in svetovnemu miru.«

IZ DANASJNE STEVILKE:

Maršal Tito sprejel predstavnike ameriških pristaniških delavcev. Šef sovjetske delegacije Višinski obrazložil sovjetski predlog nove donavske konvencije. Naloge gozdnega odseka pri kmetijskih združenjih. Fizkultura. — Šah.

Maršal Tito sprejel predstavnike ameriških pristaniških delavcev

Bled, 4. avgusta. Predsednik zveze vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je večeraj popoldne sprejel predstavnike Mednarodne zveze pristaniških in skladišnih delavcev iz San Franciska, ki pripada sindikalni organizaciji CIO. Člani delegacije g. Julian Napuuna, pristaniški delavec

seznani in informirati člane svoje organizacije o stanju v evropskih državah, zlasti še v državah ljudske demokracije in Sovjetski zvezi, pobijati lažne in tendenciozne informacije ameriške in ostale mednarodne reakcije o deželah ljudske demokracije in vzpostaviti tesnejše zveze med ameriškim delavstvom in de-

Maršal Tito z delegacijo ogleduje freske v domu na Bledu

iz Honolulu-a na Havajih, Herman Stuyvelaar, uslužbenec Pomorske agencije iz San Franciska, Jovan Zuber, nameščene skladišča iz Oaklanda v Kaliforniji, po rodu iz Črne gore, in Donald Brown, pristaniški delavec iz Oregona, so pozdravili maršala v imenu organizacije, ki jo predstavljajo, in ga seznanili z namenom svojega potovanja po evropskih državah.

Izbrani po članstvu iz vrst navadnih članov Zveze, imajo namen neposredno

lavec evropskih dežel. Do sedaj so obiskali Francijo, Italijo in našo državo.

Izražajo svoje občudovanje nad uspehi, ustvarjenimi z delom pri obnovi in izgradnji nove Jugoslavije, so poudarili, da na svojem dosedanem potovanju niso imeli nikjer prilike videti tolikšen delovni elan in enodušnost vsega ljudstva kakor v naši deželi.

Maršal Tito se je v razgovoru s člani delegacije, ki so bili njegovi gostje na kosilu, zadržal dalj časa. (Tanjug)

4. OKTOBRA BO SKLICAN USTANOVNI KONGRES KOMUNISTIČNE PARTIJE ZA ČRNO GORO

Cetinje, 4. avgusta (Tanjug). Pokrajinski komite KPJ za Črno goro je sklical za 4. oktober 1948 pokrajinsko konferenco KPJ za Črno goro, ki bo ustanovni kongres Komunistične partije za Črno goro. Za pokrajinsko konferenco so določili tale dnevni red:

1. Politično poročilo pokrajinskega komiteja KPJ za Črno goro — referent tov. Blažo Jovanović.

2. Poročilo o organizacijskem partijskem delu pokrajinskega komiteja KPJ za Črno goro — referent tov. Andrija Mugoša.

3. Izvolutev Centralnega komiteja Komunistične partije za Črno goro in republiške revizijske komisije.

Po sklepu pokrajinskega komiteja bodo na vsakih 60 članov Partije vodili po 1 delegata za ustanovni kongres. Delegati bodo izvolili tajno na okrajnih in mestnih konferencah.

Do pokrajinske konference, odnosno ustanovnega kongresa KP za Črno goro bodo okrajne in mestne konference ter sestanki partijskih celic zaradi izvolutev partijskih vodstev s tajnim glasovanjem.

Dokumenti in literatura iz zgodovine naše Partije in narodnoosvobodilne vojne

Uprava za agitacijo in propagando pri CK KPS je pozvala vse, ki imajo kakršnekoli dokumente iz zgodovine naše Partije, kot so brošure, časopisi, letaki, fotografije, pisma, poročila itd., naj jih pošljejo tej upravi ali pa jo o tem obvestijo. S tem hoče uprava zbrati in ohraniti vse zgodovinske dokumente o borbi in razvoju Komunistične partije.

Nekateri tovariši so že poslali precej brošur, letakov, partijskih zapisnikov, poročil itd. Se isti dan sta poslala material tovariša Zaletel Tine iz Stare Fužine pri Bohinju in Podobnik Jože iz Blejske Dobrave. Tovariš Zaletel je poslal več slik z ilegalnega množičnega zborovanja pod vodstvom Partije leta 1940. za Šmarno goro pri Skaručni ter zborovanja Skojevec »Na Bregu« pri Tacnu tik pred vdorom nacistov v Jugoslavijo. V sprememnem pismu je tovariš Zaletel napisal: »Čeprav so mi slike drag spomin na preteklost in sem jih čuval bolj kot vse drugo, jih pošiljam, ker je moje mnenje, da je to zgodovinski dokument o delu Partije in bo služil za izpolnitev podatkov o delu naše Partije pred vojno.« Tovariš Podobnik Jože

je poslal več brošur in zapisnike skojevskih sestankov komande mesta Cerinko od 11. XII. 1944 do zadnje sovražne ofenzive 17. III. 1945. Več dokumentov in brošur iz NOB sta poslala organizacijski sekretar Okrajnega komiteja Jesenice tovariš Mazovec Lado in Matija Bančič iz komiteja za zunanjo trgovino. Slednji je med drugim poslal I. in II. del ciklostranega VKP(b) iz leta 1943. ter jubilejno izdajo Prešernove »Zdravljice« iz 1944. leta.

Zelo važen material je izročil sekretar okrajja Grosuplje, in sicer partijski arhiv PK za severno Slovenijo. Tega arhiva je ostalo zelo malo in je dragocen zgodovinski material.

Uprava za agitacijo in propagando pri CK KPJ sporoča, naj bi tovariši in tovarisice, ki hranijo povelja vojaških edinic iz leta 1941.—1943., partijska poročila, zapisnike, okrožnice itd., kakor tudi arhiv iz narodnoosvobodilne borbe zlasti na Koroskem in Štajerskem, poslali ta dokumentarni material Upravi za agitacijo in propagando ali pa jo o tem obvestili.

V ptujskem okraju se je začel odkup žita

V nekaterih predelih, med prvimi v ptujskem okraju, se je že pričel odkup žita. V ponedeljek so v ptujskem okraju začele poslati tri zbiralnice: v Ptuj, Staršah in Cirkoveh. Prvi dan je bilo le malo odziva med kmeti. Ponekod kažejo premo aktivnosti krajevni odbori in zadruge. KLO Starše se na primer do 3. t. m. ni razdelil kmetom odločb za obvezno oddajo. Tudi v Slovenji vasi, kjer bo zbrana okrog 8 vagonov žita so doslej le malo naredili v zvezi z odkupom. V Cirkoveh so doslej dosegli šele 5% plana.

Prvi so žito oddali kmetje iz Spuhljan in do 4. t. m. dosegli že 94% plana. V Podrincih so prav tako začeli

kmetje oddajati žito 2. t. m. in naslednji dan za 3% preseglji plan odkupa. Plan so 3. t. m. preseglji tudi pridelovalci v Rogoznici 4. t. m. pa so ga dosegli v Kicjarju.

V Ptuj je zbiralnica v bivšem Zorčičevem mlinu in sem vozijo žito kmetje iz predmestij in iz okoliških vasi. V Hajdini se nekateri večji kmetje — med njimi Farlt — upirajo oddaji. Ta bogata vas je odslej dosegla okrog 50% plana. Od ptujskih predmestij najbolj oddajajo kmetje iz Budina in Brestja. Ponekod res še mlahevi ni gotova, drugod pa služi to za izgovor, kot na primer v Slovenji vasi kjer le štirje kmetje še niso zmlatili, pa se kljub temu oddaja šele počasno razvija.

Sovjetski predlog nove konvencije o režimu na Donavi

Beograd, 4. avg. (Tanjug). Na včerajšnjem zasedanju donavske konferencije je predložil šef delegacije Sovjetske zveze Andrej Višinski sovjetski predlog nove konvencije o režimu plovske na Donavi. V uvodu konvencije je rečeno:

ZSSR, Velika Britanija, ZDA, Francija, LR Bolgarija, republika Češkoslovaška, republika Madžarska, LR Rumunija, Ukrajinska SSR in FLRJ so se, upoštevajoč sklep Sveta zunanjih ministrov z dne 12. januarja 1946 o sklicanju konferencije predstavnikov omenjenih držav zaradi sprejetja nove konvencije o režimu plovske na Donavi in v želji, da zagotovijo svobodno plovske po Donavi v skladu s suverenimi interesi ter pravicami podonavskih držav z drugimi državami, odločile skleniti konvencijo o režimu plovske po Donavi.

1. člen načrta konvencije se glasi: Plovba po Donavi bo svobodna in odprta državljanom, trgovskim ladjam ter blagu vseh držav na podlagi enakopravnosti glede pristaniških pravic, kakor tudi glede plovinskih pristojbin in pogojev, ki veljajo za trgovinsko plovske.

V 2. členu je rečeno: Režim, vzpostavljen s to konvencijo, se bo uporabljalo na plovnem delu Donave od Ulma do Črna morja, rokavcu Sulina z izlivom v morje po Sulinskem prekopu.

Načrt določa nadalje obveznost podonavskih držav, da bodo na svojih osebkih vzdrževale Donavo v plovnem stanju za rečne ladje, kakor tudi za pomorske ladje na ustrezajočih delih Donave, da bodo zboljšale pogoje plovske in da ne bodo oteževale ter preprečevale plovske po donavskih prekopih.

Če neka podonavna država ne bo sposobna sama izvršiti del, ki spadajo v njeno ozemeljsko pristojnost in so potrebna za zagotovitev normalnih pogojev plovske, bo morala ta država dovoliti, da ta dela izvrši donavska komisija, katere ustanovitev je določena v 5. členu tega načrta konvencije.

5. člen predloga konvencije govori o ustanovitvi donavske komisije, ki jo sestavlja po en predstavnik vsake podonavne države. Komisija voli izmed svojih članov za dobo treh let predsednika, podpredsednika in tajnika.

10. člen se glasi: Komisija sprejema sklepe z večino glasov navzočih članov, razen v posebnih primerih, določenih v 9. in 12. členu konvencije. Kvorum komisije znaša 5 članov.

Za sedež komisije določa načrt Galatz, toda komisija lahko z večino glasov svojih članov določi drug sedež.

13. člen določa, da ima komisija pravice moralne osebe v skladu z zakonodajo države, v kateri je njen sedež.

14. člen se glasi: Uradna jezika komisije bosta ruščina in francoščina.

15. člen določa, da uživajo člani komisije in uradniki, ki jih akreditira, diplomatsko nedotakljivost. Njeni uradi, arhivi in dokumenti vseh vrst uživajo pravico nedotakljivosti.

16. člen določa, da ima komisija evolojno zastavo, ki jo lahko izloči na svojih ladjah in ustanovah.

Načrt nadalje določa organizacijo posebne rečne uprave na spodnji Donavi (od izliva prekopa Suline do Braila), ki bo opravljala hidrotehnična dela in urejala plovske. Upravo bodo sestavljali predstavniki obeh držav: LR Rumunije in ZSSR. Uprava bo poslovala na podlagi sporazuma med vladama teh dveh držav.

Sedež uprave bo v Galatzu. Po 18. členu bodo na odelku Železnih vrat — od Vinče do Kostolca na desni in od Moldave do Turn Severina na levi strani Donave vzpostavili posebno rečno upravo Železnih vrat. To upravo bodo sestavljali predstavniki LR Rumunije in FLRJ. Opravljati bo morala hidrotehnična dela in urejati plovske v omenjeni coni. Uprava bo poslovala po sporazumu med vladama teh dveh držav. Sedež uprave bo v Oršavi in Tekiji.

20. člen načrta se glasi: Plovba na spodnjem toku Donave in v coni Železnih vrat se bo vršila v skladu z odredbami plovske, ki jih bosta sprejeli upravi omenjenih con. Plovba v drugih odelkih se bo vršila v skladu z določbami prizadetih podonavskih držav, po ozemlju katerih teče Donava, v conah pa, kjer pripadajo obrežji Donave dvema različnima državama, po odredbah, sprejetih na podlagi skupnega sporazuma med obeh državama.

Pri izdajanju odredb o plovi mora vsaka podonavna država upoštevati splošne odredbe, ki se tičejo plovske po Donavi in jih je sprejela komisija.

21. člen se glasi: Ladje, ki plovske po Donavi, bodo imele pravico, ravnajoč se po odredbah prizadetih podonavskih držav, zapluti v pristanišča in v njih nakladati ter razkladati, vkrcavati in izkrcavati potnike, oekrbovati se z gorivom, življenjskimi potrebščinami itd.

22. člen se glasi: Lokalni promet za potnike in blago ter promet med pristanišči iste države je dovoljen ladjam s tujo zastavo samo ob upoštevanju narodnih odredb prizadete podonavne države.

Nadalje določa predlog konvencije uporabo sanitarnih in policijskih odredb na Donavi brez vsakršnega razlikovanja, kar se tiče zastave odhodnega pristanišča ladje namembnega pristanišča, ali kakršnega koli drugega razloga.

Carinsko, sanitarno in rečno nadzorstvo na Donavi bodo izvrševale donavske države. Obveščale bodo komisijo o odredbah, ki so jih sprejele, da bo komisija lahko prispevala k pomenitvi teh odredb. Carinske, sanitarne in policijske odredbe ne smejo oteževati plovske. Če pripadajo obe obrežji vodne poti isti državi, ima ta država pravico tranzitno blago zapečatiti ali pa ga postavi pod nadzorstvo carinskih organov.

27. člen se glasi: Vojnim ladjam vseh nedonavskih držav je prepovedana plov-

ba po Donavi. Vojne ladje podonavskih držav bodo lahko plule po Donavi izven meja države, pod katere zastavo plovske, samo na podlagi prejšnjega sporazuma med prizadetimi podonavskimi državami.

28., 29. in 30. člen govore o pilotski službi. Pilotaska služba se ustanovi na spodnji Donavi v coni Železnih vrat. Pilotaska osebje bodo nabirali med državljani podonavskih držav, članic dotične uprave.

V zaključnih odredbah sovjetskega predloga je rečeno, da je treba vse spore med državami, podpisnicami te konvencije, glede njene uporabe ali njenega tolčenja, ki jih ni bilo mogoče odstraniti z nepotrebnimi razgovori, na zahtevo sporne stranke predložiti komisiji za posredovanje. Sklep komisije za posredovanje je dokončen in obvezen za obe sporni stranki.

V 42. členu je rečeno: Ta konvencija in verodostojni besedila, objavljeni v ruskem in francoskem jeziku, morajo biti ratificirani. Stopila bodo v veljavo po shranitvi šestih ratifikacijskih listin. Ratifikacijske listine bodo shranjene pri vladi FLRJ, pri kateri bo shranjeno tudi avtentično besedilo te konvencije.

Načrt te konvencije vsebuje dodatek k 5. členu. Ta dodatek se glasi: Ko bo rešeno vprašanje pogodbe z Avstrijo, bo predstavnik Avstrije sprejet v donavsko komisijo.

Ta dodatek stopi v veljavo hkrati s konvencijo o režimu plovske po Donavi in je sestavni del te konvencije.

Konvenciji je priložen naslednji dopolnilni protokol:

1. Ugovablja se, da prejšnji režim plovske po Donavi kakor tudi akti, ki so določali vzpostavitev tega režima, zlasti pa konvencija iz leta 1921, niso več veljavni.

2. Celotno premoženje, ki pripada evropski komisiji, se prenaša na upravo spodnje Donave.

3. Vse obveznosti evropske donavske komisije, ki se tičejo vrnitve kreditov, ki so jih dale Velika Britanija, Francija in Sovjetska Rusija ter druge države, veljajo za ugaše.

4. Obveznosti mednarodne donavske komisije, kakor tudi obveznosti bivše uprave Železnih vrat in Katarakta, kakor tudi potrošnja, ki zagotavljajo te obveznosti, veljajo za ugaša.

5. Nelikvidirano premoženje bivše mednarodne donavske komisije se prenaša na donavsko komisijo, katere ustanovitev je določena v 5. členu te konvencije. Del premoženja, ki pripada mednarodni donavski komisiji in je dano na razpolago bivši upravi Železnih vrat ter Katarakta, kakor tudi vse premoženje bivše uprave Železnih vrat in Katarakta se prenaša na upravo Železnih vrat in Katarakta, ki se ustanavlja v skladu z 18. členom te konvencije.

Graditelji Novega Beograda so v dneh zasedanja V. kongresa KP Jugoslavije presegli 10 dnevni plan za 27.40%

Začetek V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije so vsi graditelji Novega Beograda — komunisti in nepartijski — pričakali radostni, pripravljeno izpolniti in preseči vse postavljene naloge. Medtem ko so najboljši sinovi naše dežele razpravljali na kongresu o dosežanih lunoških poti naše Partije in določali smernice nadaljnega socialističnega razvoja Jugoslavije, se je na stavbišču Novega Beograda razvilo mogočno tekmovanje, močnejše od vseh dosedanjih. S tem tekmovanjem so graditelji Novega Beograda izražali svojo neomajno ljubezen, vdanost in zaupanje v našo herojsko Partijo, v njen slavn Centralni komite in v našega velikega Tita. Rezultati tekmovanja so naslednji:

Dekadni plan za časovno obdobje od 21. do 31. julija 1948 leta je izpolnjen takole:

Stavbišče I. 639%, II. 104,80%, III. 130%, IV. 276%, V. 147%, VII. 43,20%, VIII. 170,5%, IX. 90,60%, X. 78,50%, XI. 232%, XII. 114%. Bagri 125% in tesarska dela 148%. Skupno je dekadni plan izpolnjen 127,40%. Planska naloga za julij je izpolnjena 111%.

Partijski komite pri gradnji Novega Beograda, Generalna direkcija gradbenega podjetja »Novi Beograd«, Glavni štab mladinskih delovnih brigad in Uprava sindikalne podružnice izražajo tem najvišje priznanje in hvaležnost vsem graditeljem Novega Beograda — mladincem in mladinkam, delavcem, inženirjem in tehnikom za njihovo visoko poštvrto delo pri graditvi naše ljubljene prestolnice, katero je bilo posebno na višini v dneh V. kongresa. Naj veli tak delovni elan na stavbišču Novega

Beograda tudi v dneh po kongresu, v dneh, ko uresničujemo zgodovinske odloke V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije! Borimo se, da še izdatneje presežemo vse planske naloge, dokazimo s tem, da ni ovir, ki jih delovni kolektivi Novega Beograda ne bi mogli premagati, da ni ovir, ki bi jih delovni ljudje naše domovine pod vodstvom herojskega Centralnega komiteja na čelu z našim ljublim Titom ne mogli — sedaj in v bodoče — premagati, kakor so jih premagovali od leta 1937 in vse doslej!

Naprej v nove, velike zmage pri graditvi Novega Beograda! Zivela naša slavna Komunistična partija Jugoslavije! Njen Centralni komite in naš veliki voditelj in učitelj tovariš Tito!

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Partijski komite pri graditvi Novega Beograda.

Generalna direkcija gradbenega podjetja »Novi Beograd«.

Glavni štab mladinskih delovnih brigad pri graditvi Novega Beograda.

Uprava sindikalne podružnice.

Partijski komite pri graditvi Novega Beograda, Generalna direkcija gradbenega podjetja »Novi Beograd«, Glavni štab mladinskih brigad in Uprava sindikalne podružnice so poslali tovarišu Titu pozdravno brzojavko, v kateri ga obveščajo o rezultatih tekmovanja in se obvezujejo, da bodo tudi v bodoče delali tako in izpolnili letni plan vrednotom.

NOVA VRSTA PŠENICE

Zvezna poljedelska selekcijska postaja v Osijeku je dosegla letos pri oplemenitvi novih vrst pšenice in koruze velike uspehe.

Napredni borec za večji pridelek dr. Mirko Korišić že več let deluje pri oplemenitvi novih vrst pšenice, ki jo imenuje »šišulje« in ki omogoča 30% večjo žetev kakor dosejanja domača pšenica. Razen izdatnega zrnja daje ta pšenica približno 400 kg plev na 1 ha, ki so izdatna krma za živino.

Podnebjem je Slavoniji je zelo ugodno za gojenje »šišulje«. Kmetje se zanimajo za to vrsto pšenice ter jo je posejalo v 14 slavonskih okrajih približno 95% poljedelcev.

Poleg te vrste »šišulje« je uspelo pridelati na tej postaji pšenično vrsto, ki

jo vsejejo jeseni, pozimi ali spomladi, ne da bi se s tem kakor koli zmanjšal pridelek. Ta vrsta je posebno priporočljiva za področja z neugodnim podnebjem in polja, ki so ogrožena po poplavih.

Za Kordun in Hribovite kraje so pridelali seme »šišulje«, ki bo dala prav dobre rezultate.

Zvezna selekcijska postaja ima vzorno kmetijo v okolici Osijeka, ki meri več kakor 300 oravol in razpolaga s sodobno urejenim laboratorijem z vsemi instrumenti in drugimi napravami. Na posestvu goje doma vzgojene in oplemenjene vrste žit, ki jih z vidnimi uspehi uporablja tudi več ko 60 okoljskih vzornih velikih kmetij.

Na svojem posestvu je letos pridelala postaja 4000 kg »šišulje« na en oralki je bila odlične kakovosti. [Tanjug]

Nadaljevanje s 1. strani

Govor dr. Aleša Beblerja

načelo, povezano s tako imenovanim mednarodnim režimom na Donavi, se je spremenilo in instrument zaviranja razvoja in progressa mladih podonavskih držav in v eno izmed sredstev, da so kršile njihovo nacionalno suverenost, ki je bila še v povojih.

Zato morajo podonavne države tudi danes oprezno določiti pogoje za praktično porabo načela svobodne plovske na Donavi. To ne pomeni, da odklanjamo načelo svobodne plovske, trudimo se pa, da bi za bodoče preprečili njegovo zlorabljanje.

Načelo svobodne plovske na Donavi je sprejemljivo za delegacijo FLRJ, če more biti sredstvo za ustvarjanje možnosti gospodarskih stikov in sodelovanja podonavskih narodov med seboj in z drugimi narodi pod pogojem popolnega medsebojnega spoštovanja suverene enakosti.

Jugoslovanska delegacija meni, da je načelo svobodne plovske popolnoma nezamislivo, če se ta svoboda plovske uresničuje brez razlikovanja za vse zastave in tovore. Nič ne more zanikati, da s takim odstopom vsaka od obalnih držav z dejanjem dokazuje, da je pripravljena žrtvovati svoje upravičene interese, da bi okrepila mednarodno solidarnost. Gotovo je, da uporaba načela formalne enakosti v pogojih neenakega gospodarskega potenciala držav predstavlja v vsakem primeru žrtve s strani tistih držav, ki so gospodarsko slabše. FLRJ, ki se zaveda te svoje žrtve, je prepričana, da prispeva svoj delež k uspehu te konferencije, ker želi, da se okropi in praktično podpre mednarodno sodelovanje ter je to sodelovanje mogoče doseči tudi med državami z različnimi gospodarskimi sistemi. Pri tem Jugoslavija želi uresničiti trajen mir, in eden izmed pogojev za vzpostavitev trajnega miru je spoštovanje sklepov Sveta zunanjih ministrov štirih veselij, ki so v prvi vrsti odgovorne za obdržanje miru.

Drugo temeljno vprašanje je, kdo bo skrbel in na kak način bo skrbel za organiziranje potrebnih pogojev za pravilno plovske na Donavi, kar je v zvezi z vprašanjem sestave bodoče donavske komisije. Jugoslovanska delegacija je prepričana, da je to nesporna pravica in naravna dolžnost samo obalnih držav, da ne smejo dovoliti z ničemer upravičeno vsiljevanje tuje volje podonavskim državam, v katerih pristojnost so se vmešavale neobalne sile, ki so izkoriščale vsak zgodovinski trenutek, da bi svoj politični in gospodarski vpliv razširile v donavskem bazenu, kršile suverene pravice podonavskih držav, navzile neizpodbitni dokaz, na podlagi katerih so samo obalne države poklicane or-

ganizirati plovske na Donavi v splošnem interesu.

a) Samo one neposredno in najbolj prizadete, da normalno in nemoteno funkcionira plovska na Donavi, medtem ko so vse druge države samo mimogrede prizadete in to v precej manjši meri, o čemer najbolje pričča historijat plovske na Donavi. Za obalne države je Donava življenjsko važna prometna žila in jim ni služila niti ne služi za gospodarsko prodiranje v druge države, temveč predstavlja zanje življenjsko nujnost in to ne samo kot plovnata pot, ampak tudi kot vir za drugo delavnost (kmetijstvo, potencialni vir energije itd.).

b) Samo obalne države so tiste, ki jim Donava prinaša ne samo koristi, temveč imajo tudi škodo (poplave, imajo stroške za njeno vzdrževanje, bore se z nalezljivimi boleznimi, ki jih prinaša Donava, n. pr. malarija itd.). Pri organiziranju pogojev donavske plovske morajo upoštevati tudi slabe strani Donave, ki se niso nikdar tikale in se ne tičejo neobalnih držav.

c) Donava je del njihovega ozemlja, kar je priznano po vseh načelih mednarodnega prava. Zato je vprašanje organizacije Donave vprašanje njihove varnosti, prav tako pa tudi vprašanje stikov med deli njihovega ozemlja z obeh strani reke.

Vse to dokazuje, da so obalne države poklicane, da imajo v svojih rokah organizacijo donavske plovske — in to:

1. ker lahko samo one vskladajo interese plovske in interese Donave v druge namene;

2. ker so prizadete v obeh smereh, medtem ko so neobalne države prizadete samo v eni smeri (samo v plovi);

2. da na eni strani uporabljajo tuji tok Donave, na drugi strani pa varujejo svoj del in edino lahko cenijo nujnost harmonizacije splošnih in posebnih interesov, ker edino one nosijo breme reciprocitete za usluge, ki jih dobivajo;

3. ker edino lahko pomiri mednarodno plovske in z narodnimi interesi harmonizirajoče načelo mednarodnega sodelovanja z načelom suverene enakosti in v plovi in pri delih, ki so vsi enako povezani s strugo Donave in njene obale, to je z njihovimi državnimi ozemlji;

4. ker imajo isto pravico do načela suverene enakosti kot države, skozi katera ozemlja tečejo druge mednarodne reke, za katere je v načelu sprejeto pravilo o nevmešavanju tretjih

neobalnih sil. Ameriško pojmovanje gre še celo dalje o zaščiti pravic obalnih držav. Zadostuje, če naglasimo, da panameriški kongres (Washington 1889. leta) smatra, da je svoboda plovske omejena samo na zastave obalnih držav;

5. ker je Donava del njihovega ozemlja, ki ga ne moremo tretirati slabše od notranjega morja, na katerem ima teritorialna država nesporno popolno suverenost in to poleg načela svobodne plovske;

6. ker donavskega toka ne moremo ločiti od donavskih obalnih ozemelj, na katerih nesporno obstoji popolna suverenost obalnih držav.

Zato mora imeti organizacija svobodne plovske dva vidika:

a) pravico in dolžnost vsake države, da na svojem delu Donave zagotovi in uredi svobodo plovske, a na obmejnih sektorjih skupaj s sosedno državo;

b) skupna pravica in skupna dolžnost donavskih obalnih držav, da skupaj same vskladajo pravila in ukrepe za zagotovitev in reguliranje svobodne plovske, kadar gre za vprašanja splošnega pomena.

To so razlogi, ki jih nima smisla pobijati. Neobalne države niso vstopile v prejšnje donavske mednarodne organizacije po zaslugi dejstva, da jim je uspelo razveljaviti ali ovreci te dokaze in dokazati z argumenti, zasnovanimi na morali in pravičnosti, tudi pravo upravičenost svoje udeležbe v donavskih komisijah. Njihov edini relevantni in stvarni argument je bila politika premoči in diktatorske mirovne pogodbe (Pariz 1856. leta, Pariz 1919. leta), in samo s tem jim je uspelo vsiliti svojo voljo podonavskim državam. In celo ko jim je uspelo priti v te organizacije, so samo čutili, da morajo neupravičenost tega dejstva opravičiti z začasnostjo njihove intervencije (Pariz 1886. leta) in da jo zakrinkajo z navideznimi razlogi, navajajoč v prvi vrsti, da so donavske države nespodobne same organizirati tehnične pogoje plovske. To se je že v preteklosti pokazalo kot netočno (Džerdap je regulirala obalna država, vsa ostala redna dela so izvrševale tudi obalne države). Da so ti razlogi brez vsake vsebine, je v današnjih pogojih še bolj očito, ker stvarnost dokazuje, da današnje normalne pogoje plovske na Donavi zelo uspešno zagotavljajo samo same obrežne države navzile težkemu opustošenju zaradi vojne in brez kakršne koli udeležbe neobalnih držav.

Drugi razlog, s katerim so neobalne države formalno opravičevale svojo udeležbo, je bila razdvojenost podonavskih držav in njihova nespodobnost za skupno sodelovanje. Ta razlog ni niti v preteklosti opravičeval njihove udeležbe. Nasprotno, neobalne sile so

Spremembe v vladi LR Črne gore

Cetinje, 3. avgusta. — Na predlog predsednika vlade Ljudske republike Črne gore je Prezidij ljudske skupščine Črne gore izdal ukaz, po katerem so razrešeni dosedanjih dolžnosti:

Podpredsednik vlade in predsednik Kontrolne komisije Božo Ljuminović, minister za trgovino in preskrbo Vuko Tmušić, minister prosvete Niko Pavić, minister za industrijo in komunalne zadeve Blažo Borovinić in gradbeni minister Savo Brković.

Z istim ukazom so imenovani:

tak razlog umetno ustvarjale in podpirale, in to zato, ker so se opirale na svojo premoč. V preteklosti jim je uspelo vsiliti svojo udeležbo. Kakšna pa je danes zadeva s temi razlogi? Odgovor je na srečo podonavskih narodov preprost in vsem zelo dobro znan. Mislimo, da je dovolj, če podirimo dejstvo obstoja vrste pogodb o mednarodni pomoči in sodelovanju podonavskih držav, ki so formalni odraz dejanskega stanja medsebojnega sodelovanja podonavskih držav na temelju popolne enakopravnosti in spoštovanja suverenih pravic.

Podonavske države so s tem, da so zagotovile svobodo plovske brez razlikovanja za vse zastave, kar obalne države sprejemajo nase, pripravljene in sposobne, ker smo prepričani, da bodo uresničile na Donavi možnosti za medsebojno sodelovanje vseh držav, ki hočejo privoliti v to, da se uresničuje v pogojih spoštovanja načela popolne suverene enakosti. To povsem zadostuje, da se zagotove interesi, ki neobalne države vežejo k normalni donavski plovi in da služi plovska gospodarskemu sodelovanju med vsemi narodi.

Kako gleda na ta vprašanja načrt sovjetske delegacije, ki je pred nami. To je načrt resničnega zaščitnika miru na svetu in mednarodnega sodelovanja na podlagi suverenosti držav ter udeležbe zgodovinska dejstva, ki so predstavljala krivico za narode podonavskega bazena. Temeljne določbe načrta sovjetske delegacije in duh, ki vlada na njem, so odraz splošne politike ZSSR, ki spoštuje nacionalne interese in suverenost držav, pa tudi najmanjših. Hkrati pa je v njem vsebovana tudi široka možnost mirosljubnega gospodarskega sodelovanja med vsemi državami. Daje popolno jamstvo, da bo načelo svobodne plovske izvajano tako, da lahko služi krepitvi gospodarskih stikov podonavskih držav z ostalim svetom ter spoštuje enakost med vsemi državami.

Osnovna načela tega načrta se strinjajo s etalitišcem jugoslovanske delegacije in glejte zakaž!

1. Ta načrt je jasno formuliral načelo svobodne plovske za vse zastave in

tovore brez razlikovanja. To je postavljeno ko osnova načrta. Ves projekt za slednje načelo svobodne plovske in enakosti pogojev za plovske po Donavi.

2. Načrt konvencije izrecno formalizira dolžnost obalnih držav, da neprestanu vzdržujejo izboljšuje pogoje za plovske ter z ničemer ne ovirajo svobodne plovske na Donavi.

3. Projekt predvideva organizem za skrbstvo nad donavsko plovske, ki edini ustreza zahtevam pravičnosti, načelom mednarodnega prava in stvarnemu stanju, to se pravi, da naj podonavski narodi sami in skupno organizirajo plovske po Donavi. Ker je projekt zasnovan na teh načelih, ga jugoslovanska delegacija pozdravlja in v celoti brez pridržka sprejema. Jugoslovanska delegacija se zahvaljuje delegaciji ZSSR za trud, ki ga je ta vložila za njegovo izdelavo in s tem znatno olajšala delo konferencije. Jugoslovanska delegacija je prepričana, da bo načelni sprejem tega projekta s strani vseh udeležencev konferencije odprl pot v delo konferencije in da bodo prišli do rezultata, ki odgovarja pravic in mirosljubnem sodelovanju med narodi.

Na koncu današnjega zasedanja je govoril šef češkoslovaške delegacije in minister za zunanje zadeve dr. Vladimir Clementis, ki je prav tako pozdravil sovjetski predlog nove konvencije o režimu plovske na Donavi. Naglasil je, da je ta konvencija izraz novega stvarnega stanja, ki je nastalo po drugi svetovni vojni in ki ga dosega s svojo borbo podonavske države. Dr. Clementis se je na koncu zahvalil sovjetski delegaciji, ker je izdelala ta projekt, ter je izrazil svoje prepričanje, da bo konferenca na temelju tega predloga uspešno izpolnila svojo nalogo, to pa ne le v interesu podonavskih držav, temveč tudi v interesu sodelovanja vseh mirosljubnih narodov.

Na koncu današnjega zasedanja je konferenca sprejela predlog rumunske delegacije, po katerem bodo imeli zasedanje dvakrat na dan, in sicer od 8.30 do 13. ter od 18. do 20. ure.

Govorile bodo delegacije ZDA, Francije, Madžarske, Ukrajinske SSR, Bolgarije, Rumunije in Velike Britanije.

NALOGE GOZDNEGA ODSEKA PRI KMETIJSKIH ZADRUGAH

Pri kmetijskih združenjih je gozdni odsek eden zelo važnih odsekov. Zaradi še nedoseženega plana v proizvodnji lesa in gozdnih sortimentov pa imajo lesno-gozdni odseki v kmetijskih združenjih še posebno važne naloge.

Vodstvo gozdnega odseka KZ ne sme biti prepuščeno enemu samemu referatu, ampak je treba takoj sestaviti gozdarski svet pri KZ, v katerem naj bo potreben število gozdnih posestnikov in delavcev, vodi pa naj ga odbornik KZ, ki je zadolžen za gospodarstvo. Gozdarske svete imajo tudi posamezne vasi. Gozdarski svet pri KZ in po vaseh naj bi bili najvišje povezani z OF in množičnimi organizacijami. Sveti pri KZ si napravijo plan in izvedejo organizacijo, da bo začetna stadijona izvedba plana gozdnega in v gozdarske proizvodnje. Vsaj dvakrat mesečno naj bi sklicali sektorske konferenke, na kateri bi obravnavali stanje in izvajanje plana in sprejema stvarnih sklepov.

Z gozdnimi posestniki, na katere je plan razdeljen, naj KZ sklene pogodbo s točno določenimi količinami in rokovi poseka in dohabe lesa. Ko je na ta način KZ kontrahirala vse količine lesa, ki odkadejo nanjo po planu, in ugotovila, koliko dela pri poseku, prevozu in spravljaju lesa ne bodo mogli izvršiti gozdni posestniki sami, morajo KZ še planirati delovno silo, vozniške in potrebni material. Pri tem planiranju je treba ugotoviti, koliko časa in koliko delovne sile in vozniški iz območja same KZ ne zadostuje, naj pritegnje delovno silo in vozniške iz sosečnih krajev. Gozdni odsek naj se takoj z gozdnimi posestniki, ki še niso izvršili planskih obvez poseka, izdelave in odvoza lesa, dogovori in čimprej izpolni. Gozdnice delavce in vozniške je potrebno za planirano delo in prevoze pogodbeno z rokom obvezati. KZ bo morala kontrolirati izvajanje pogodb tako z gozdnimi posestniki kakor tudi z delavci in vozniški.

Prav tako kakor za gozdno proizvodnjo mora KZ razdeliti plan za žaganje lesa na posamezne žage. Na osnovi dodeljenega plana naj KZ ugotovi glede na zmogljivost žagarskih obratov, kje režejo in koliko časa morajo žagarski obratniki delati, da bo plan izvršen. Tudi

plan za dobavo hlodovine posameznim žagarskim obratom je delo KZ. Vse žagarske kapacitete, ki še niso popolnoma izkoriščene (čeprav ne spadajo pod upravo KZ), naj zajame KZ. Če je zmogljivost kabla žage večja, kakor je potreba ene žage, lahko več KZ skupno napravi medzadružno upravo, ki bo to žago upravljala. Tudi v krajih, kjer imajo KZ isto železniško odpremo postajo, naj se operativno poslovanje dveh žagarskih in lesno-industrijskih obratov združi pod upravo skupnega medzadružnega odbora, sestojčega iz vseh prizadetih KZ, vsaka KZ pa mora po svoji zmogljivosti zalagati medzadružni odbor s potrebnimi krediti.

KZ mora imeti evidenco nad gozdno in žagarsko produkcijo, delovno silo ter oddajo lesa, o čemer mora dostavljati poročila na OZK Poročilu naj bo priložena tudi problematika, ki jo sestavlja log posvetovanja gozdarskih svetov.

Predlog plana za leto 1949, in izvrševanja plana je odsej naloge KZ samih. Plan bo s sodelovanjem gozdarskih svetov postal še bolj laet vseh gozdnih posestnikov. Razdeljevanje plana izvajajo gozdarski sveti na množičnih sestankih. Da bodo KZ lahko planirale in hkrati kontrolirale plan morajo imeti točen popis žag, opremljen z zmogljivostjo in oskrbo s hlodovino itd.

Gozdarski svet skrbi tudi za varstvo gozdov in za pospeševanje izkoriščanja gozdov v mrtvih predelih. Njemu v pomoč so čuvaji pri OLO.

Gozdarski sveti določajo tudi rok za sklepnanje oddajnih pogodb med KZ in gozdnimi posestniki. Za izbiro kadrov za strokovne šole in tečaje v gozdarstvu, kakor tudi kadre za gozdno in lesno delo naj se posvetujejo gozdarski sveti. Za vse posle gozdarstva odseka KZ se zadolži član upravnega odbora, ki naj bo strokovno razgledan v gozdarstvu. KZ se morajo čimprej osamosvojiti, pri čemer morajo OZK nuditi vse pomoči in potrebne instrukcije. Prav utrditev gozdnih odsekov v KZ bo omogočala likvidacijo lesno-prodajnih združenj. Likvidne nakupovalce in centralistična nakupovanja lesa po OZK je treba odpraviti. Nakupovalec je KZ sama, ki daje svojim odkupovalcem navodila za poslovanje. Pri tem pa je važno, da izločijo vse špekulativne nakupovalce iz svojih uprav.

Čim bolj delovni in iniciativni bodo člani upravnega odbora in nameščenci KZ, tem uspešnejše bo delo gozdnih odsekov in svetov.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

V Trbovljah bodo letos pridobili 76 družinskih in 165 samskih stanovanj. Večina družinskih stanovanj bo dvosobnih. Zgrajena bodo tako, da jih bodo pozneje, ko ne bo več takšna stanovanjska stiska, lahko razširili v trisobna. Tedaj bodo enosobna stanovanja združili z dvosobnimi. Na Limbergu gradijo 14 stanovanjskih hiš. Na Vodah kopljejo temelje za dve hiši. Pri mestni klavnici zidajo trnadestropno hišo, ki bo imela 24 stanovanj. Za Savo so zgradili za električno delavstvo dve hiši, letos pa bodo sezidali še eno šeststanovanjsko. Razen tega gradi stanovanjske hiše mestni ljudski odbor. V treh poslopih bo 12 stanovanj. Računajo, da bo že letos 13 stanovanj in novih stanovanj 154 družin.

V Valjevu bodo letos sgradili 25 stanovanjskih hiš za delavstvo in nameštence. Hiše bodo dvostanovanjske. Tako bodo pridobili 50 stanovanj. Pri gradbenih delih bodo prostovoljno sodelovali člani sindikalnih organizacij.

Proizvodnja opeke v hrvatskih opekarnah. Lokalne opekarne so na splošno izpolnile svojo nalogo v prvem letošnjem polletju. Nekatero opekarne so precej presegle proračunano proizvodnjo n. pr. v Ludbregu za 68% in v Vinkovcih za 146%. Zelo uspešno so obratovale opekarne tudi v kopriviškem, belovarskem in varaždinskem okraju. Nekoliko so zaostajali v okrajih Vrginmost, Titova Korenica, v Delnicah in skoraj povsod v Dalmaciji.

40.000 delavcev bi lahko takoj dobilo delo pri gozdnih delih in v lesni industriji na Hrvaškem. Napeti bodo morali vse sile, da bodo izpolnili letošnjo proizvodno nalogo. Delavcem, ki so zaposleni pri sežnji in v lesni industriji, bodo morali priskočiti na pomoč tovarniški iz drugih strok. Glavni odbor Enotnih sindikatov Hrvaške se je zavezal, da bo priskrbel 3.000 delavcev iz drugih strok. Ti delavci bodo delali začasno, tri mesece, v gozdovih, naktar se bodo vrnil v podjetja, kjer so stalno zaposleni. Zlasti mnogo delavcev pojde delat v gozdove iz zagrebških podjetij.

Gozdarska šola, ki ima svoje gozdno posvetilo, deluje v Sarajevu. Zdal za to šolo zidajo moderna poslopja, osem paviljonov. Prihodnje šolsko leto se bodo že vneli v novo šolo. Na šolskem gozdnem posestvu se bodo diliki srednje gozdarstva šole učili vseh gozdarških del praktično. Zato bodo tam odprli razne obrate: žago, delavnico za zaboje, tovarno parketov itd.

Na otoku Visu bodo gradili moderne vinske kleti. V viškem okraju je glavni pridelalec vina. Kmetijske zadruge imajo kleti s stiskalicami, kjer kolektivno predelujejo grozdje. Lani so pridelali okrog 150 vagonov izvrstnega vina. Da so pridobili čim več dobrega vina, so se zadruge in oblasti zavzele, da bodo preuredili stare kleti in zgradili še nekatere nove. Nedavno so tudi zaključili odkup vina lanskega pridelka. Odkupili so 395 vagonov vina.

Večje kmetijske stroje bodo predvsem kupovale zadrugs. Zvezna vlada je izdala uredbu o prodaji večjih in srednjevelikih kmetijskih strojev kmetijskim združenjam. Po tej uredbi bodo večje in srednjevelike stroje prodajali po enotnih cenah predvsem združenjam, in sicer na podlagi posebnih dovoljenj. Ta dovoljenja bodo izdajali okrajni izvršni odbori. Določeno je tudi, da bo zadruga, ki bi ne mogla kupovati večjih strojev dobile primerne kredite.

Popravek

Popravek. Dne 13. julija smo pod naslovom »Brezvesten odnos do našega uvoza« objavili članek, ki je prikazal, kako je tovarna gumijevih izdelkov »Sava« Kranj, naročila v inozemstvu merilni aparat, kakršen je imela na področju, za katerega pa uprava podjetja ni vedela. Podrobna predgovor je pokazala, da podjetje ni naročilo v inozemstvu takega merilnega aparata ter tudi zaradi tega ni moglo imeti brezvestnega odnosa do našega uvoza. Napadne trditve v članku je povzročila netočna izjava, ki je je dal kontrolni organ ob prijli pregleda podjetja član uprave, ki o merilnih napravah ni bil točno poučen.

kultete. Zavedajmo se dobro, da se kultura naroda meri tudi po strokovnih znanstvenih delih, ki morajo biti čim bolj originalna in veren izraz dela naših znanstvenih ustanov. Peter Skala.

Filmske vesti

Statistika naše reproduktivne kinematografije nam kaže, da osvaja film vse širše mase jugoslovskega ljudstva. O porastu števila kinoobiskovalcev nam pričajo nazorno naslednje številke: na področju celotne Jugoslavije je bilo v letu 1946. zabeleženih 31.520.877 obiskovalcev naših kinematograf, v letu 1947. pa že 42.430.586. V enem letu je število kinoobiskovalcev naraslo za približno 11 milijonov ali za 40%.

Društvo za kulturno sodelovanje Hrvatske z ZSSR je priredilo v začetku tega meseca v Zagrebu za svoje člane evačnega premiera sovjetskega filma »Rusko vprašanje«, ki je sneman po drami K. Simonova.

Sovjetski scenarist I. Stok pripravlja scenarij za film o življenju in delu velikega ruskega kompozitorja Čajkovskega.

Filmski studio »Beloruska« snema film, ki je posvečen narodnemu heroju Belorusije Konstantinu Zaslouovu. Film snemajo v Višebščini, kjer je deloval proslavljeni heroj. V glavnih vlogah bodo igrali igralci beloruskih gledališč.

Režiser N. Lebedev bo režiral film po esonanju sovjetskega književnika Popova

BESEDA NAŠIH BRALCEV:

V Ljubljani še ni urejena prehrana za službene potnike

Ljubljana, 4. avgusta. — V »Ljudski pravici« smo 8. julija pod naslovom »Gostišča za službene potnike« objavili članek, v katerem je rečeno:

»Problem prehrane za službene potnike, ki se mude v posameznih krajih od časa do časa kot prehodni gostje, je bilo treba rešiti. Da bi se službenim potnikom zagotovili dovoljni obroki hrane po nižjih cenah in odstranjeni pomanjkljivosti... je ministrstvo za trgovino in preskrbo določilo v desetih sedežih okrajnih LO gostišča za službene potnike... Določena so naslednja gostišča: Ljubljana — Emonska klet... Ta gostišča bodo začela s svojim poslovanjem 10. julija t. l., v kolikor ne bodo začela poslovanja ovirale posebne težkoče.«

In 12. julija smo pod naslovom »Gostišča za službene potnike« ponovno objavili »... seznam določenih gostišč, ki so začela z obratovanjem 10. julija... Ljubljana — Emonska klet, Tyrševa cesta 1...«

Danes pa nam je tovariš T. G. iz Novega mesta poslal tale dopis:

»Prehrani potnikov, ki imajo v Ljubljani službene opravke, se v Emonski kleti ne posveča potrebna skrbnost. Tako se je to. Jože Sinkovec, trgovinski inšpektor pri OLO Novo mesto, dne 2. avgusta še z dvema tovarišema malo pred 15. prijavil h kosilu v tej menzi, kjer je bilo rezerviranih še 80 obrokov. Dobili so juho in kruh, nato pa še vsak 3 dcl vode. Čeprav se je obrednica počasi praznila, so morali še točno pol ure čakati na nadaljnje obroke. Za prvih 15 minut čakanja jim je ena izmed postrežnic pojasnila, da kosilo še ni kuhano. Po nadaljnjih 15 minutah čakanja pa jim je druga postrežnica na vprašanje, kdaj bodo vendar končno dobili ostalo hrano, osorno odgovorila, da ne spadajo v njen rajon. Postrežnice so si v tem času prinesle kosilo in se nagnete okrog prve mize pri vodu. Ker gostje še niso bili postreženi, čeprav so ostali sami v obrednici, so vstali in zahtevali oddane bone nazaj. Šele nato so jim prinesli slabo kuhano krompir s sokom in solato.

Medtem so zaprl glavna vrata, da so gostje morali oditi iz menze skozi kuhinjo, kjer so nameščene jedle meso. Ker je bila pisarna menze tudi že zaprta, niso mogli dobiti pritožne knjige. — Čakanje, slaba postrežba in zadirčnost osebja gotovo ni v skladu z zahtevami našega sodobnega gostinstva in se bodo morali tudi v Emonski kleti teh napak takoj odpraviti.

V zvezi s tem dopisom smo se danes pri upravi Emonske kleti pozanimali, kakšno je dejansko stanje. Pojasnili so nam da poznajo ta primer in da je tega dne zaradi številnih prehodnih gostov, ki jih je dnevno povprečno 100, tudi za abonente zmanjkalo mesa. Emonska klet je namreč istočasno gostišče za službene potnike in menza za ljubljanske stalne abonente.

Poleg tega so nam v upravi Emonske

Kako pojmuje mojster Juvan vzgojo učencev v gospodarstvu

Kočevo, avgusta. — Že večkrat so prihajale razne pritožbe na OLO Kočevo zaradi nepravilnega ravnanja strojno-ključavničarskega mojstra Alojza Juvana z učenci. Ker pa je znal učence držati v strahu, niso upali priznati nepravilnega postopanja mojstra. Že pred meseci je moral odsek za delo razveljaviti učno pogodbo z enim učencom, ki pa ni hotel navesti pravega vzroka, temveč je izjavil samo, da ne dobi dovolj strokovnega znanja, ter da se pri prireditelju noče več učiti. Namesto, da bi to mojstra izučilo in bi z ostalima doma učencema postopalo, kot zahteva zakon, se je staro postopanje z učenci nadaljevalo.

Ker pa se je nek učenec tega naveličal in je odšel domov, odkoder se ni hotel več vrniti k mojstru, je on to skušal nekaj časa prikritoati. Šele po enem mesecu pa je stvar prijavil odseku za delo, ki je staro podrobneje raziskal.

kleti izjavili, da jim doslej ni še nihče poslal uradnega obvestila, da je menza spremenjena v gostišče za službene potnike, ampak so za to izvedeli samo iz dnevnih listov. Prav tako niso do danes prejeli še nikakih kontigentov iz garantirane preskrbe za prehrano službenih potnikov. Tako so se službeni potniki vse doslej hranili s živili, nabavljenimi na živilske nakazne abonentov. Zaradi tega so bili pri hrani močno prikrajšani tudi abonentni, ki so se upravičeno pritoževali nad nezadostnimi obroki.

Nato smo se obrnili na pomočnika ministra za trgovino in preskrbo tov. Skrljavca, ki nam je pojasnil, da je uprava za turizem in gostinstvo prejela jasen nalog, da mora organizirati vzorne gostinske obrate, v katerih bi službeni potniki dobivali dovoljne obroke hrane po nižjih cenah. Uprava za turizem in gostinstvo bi morala za takojšnje obratovanje gostiščem za službene potnike preskrbeti zadostne kontigente živil iz garantirane preskrbe, v gostiščih pa za službene potnike pripraviti oddvojene prostore od rednih abonentov.

Zatem smo se obrnili na tov. Ivanetiča, direktorja uprave za turizem in gostinstvo. Ker je bil odsoten, smo za pojasnilo vprašali njegovega pomočnika tov. ing. Vajca, ki je izjavil, da je s temi navodili seznanjen in da jih bo neposredno izvršil tov. Jezovšek na MLO. O nepravilnosti v Emonski kleti ing. Vajo ni vedel in je dejal, da se bo za to stvar takoj pozanimal.

Vprašali smo še na poverjenstvu za trgovino in preskrbo, kjer so nam dejali, da to stvar urejuje poverjenstvo za gostinstvo pri MLO. Pomočnik poverjenika tov. Branjnik je povedal, da so dobili nekaj navodil od uprave za turizem in gostinstvo, vendar pa preskrba s kontingenti iz garantirane preskrbe še ni urejena. Dejal je tudi, da bo menza za prehodne službene potnike v kratkem dobila samostojne prostore.

Ko smo se po vseh teh telefonskih pogovorih končno še enkrat obrnili do pomočnika ministra tov. Skrljavca, nam je za ponovno dejanje, da je za izvedbo vse stvari odgovoren tov. Ivanetič, direktor uprave za turizem in gostinstvo.

Birokrati so torej bili prepiščani, da so s pošiljanjem splošnih okrožnic opravili že vse za rešitev tega perečega vprašanja. Čeprav uprava za turizem in gostinstvo LRS ter poverjenstvo za gostinstvo MLO nista ukrenila vse potrebno, da bi Emonska klet takoj začela dobivati hrano tudi za službene potnike, so birokrati v tisku neodgovorno objavili, da je Emonska klet že 10. julija začela obratovati kot gostišče za službene potnike. Zaradi tega so bili skoraj štiri tedne prikrajšani tudi abonentni, številni službeni potniki pa tudi niso dobivali zadostnih obrokov. Upamo, da bo kritična beseda našega bralca pomagala k takojšnji ureditvi perečega vprašanja.

Poleg tega so nam v upravi Emonske

Pri zaslišanju učencev in mojstra se je ugotovilo, da so učenci morali delati tudi po deset ur dneвно, poleg tega pa oprabljali še razna hišna dela in celo čistiti čolje. Mojstrovu žena jim je ukazovala donositi vodo, drova in drugo. Mojster Juvan ni nudil učencem dovolj strokovnega znanja. Kljub temu, da so učenci garali in mu oprabljali hišna dela, se s tem ni zadovoljil in jih je pretepal očiših celo po trikrat dneвно. Razen tednje niso smeli niti o kino, ob nedeljah pa samo z njegovim privolenjem. Ob 7 zvečer so morali biti na svojem domu in niso smeli nikamor.

Ker pa je tako postopanje nasprotno vsem zakonom, je OLO izkoristilnega mojstra kaznoval s 7.000 din denarne kazni. Vprašanje pa je, če bo lahko ostal zadnji učenec pri takem mojstru. Ljudska oblast ne dopušča, da bi se z učenci v gospodarstvu postopalo kot nekdanj. J. R.

NOVA MEDICINSKA UČNA KNJIGA

Prof. Dr. Valentinčič Milica: Mikrobiologija. Založila Medicinska fakulteta. Komisija za učbenike in skripte. 410 strani, 53 slik in 3 barvaste tabele.

Za interno medicino, ki jo v zvezkih pišeeta profesorja dr. Tavčar in dr. Mršič, po dveh zvezkih iz področja kožnih bolezni, ki ju je napisal docent dr. Jakaš in prof. M. Ješetovi Ophthalmologiji je sedaj izšla sorazmerno obsežna Mikrobiologija prof. dr. Valentinčičeve.

Studij mikrobiologije omogoča študentu po študiju teoretičnih in pripravljanih strok v medicini, delo v kliniki in omih panogah medicine, ki so v neposrednem stiku s praktičnim zdravniškim delom. Razumljivo je, da mora mikrobiologija moderen zdravnik temeljito obvladati in poznati. Dosedaj so se slovenski medicini pri študiju tega predmeta morali posluževati predvsem znanega nemškega dela, ki sta ga napisala Kolle-Hetsch, in ki je bilo v naših predvojnih priročnikih najbolj uporabljeno delo iz bakteriologije odnosno mikrobiologije. Prof. dr. Valentinčičeva je s svojimi sodelavci na Mikrobiološkem inštitutu že kmalu po ustanovitvi popolne medicinske fakultete izdelala zaletna mikrobiološka skripta, ki so postala jedro te knjige.

Učbenik mikrobiologije je metodično skrbno sestavljen in so posamezna poglavja, ki obravnavajo splošni del, posamezne mikroorganizme, viruse in parazite ter ob koncu serologijo doba med seboj povezana. Avtorji se spušča je pri sestavi učbenika za namreč prof.

dr. Valentinčičovi pomagala asistenta dr. Bonač in dr. Banič) v številne področnosti, ki jih pa ob temeljnih in najvažnejših dejstvih prinašajo študentu in čitatelju v drobnem tisku ter tako osnovne mikrobiologije z njihimi samo dopolnjujejo in bogatijo.

Ce primerjamo prvo izdajo skript in izdajo učbenika, vidimo, da je temeljito delo opravil tudi jezikoslovec, ki je skrbno pretehtal izrazje in ga prilagodil ter vskladal z zahtevami gladko tekočega jezika in točne, slovenske, strokovne terminologije. To delo je samo v korist učbeniku.

Knjiga je še sorazmerno precej bogato opremljena s slikami in barvastimi prilogami ob koncu, ki tvarino ponazarujejo in dopolnjujejo.

Komisiji za učbenike in skripta pri medicinski fakulteti je treba vsekar za Mikrobiologijo izreči priznanje, kakor velja prav tako priznanje prof. dr. Valentinčičevi in njenima sodelavcema. Vrzel, ki je v strokovnem medicinskem knjižnem trgu žejala vse do zadnjih dveh let, se po zaslugi Komisije in posameznih avtorjev, predvsem profesorjev naše medicinske visoke šole, lepo izpolnjuje s kvalitetnimi, dobro napisanimi in lepo opremljenimi znanstvenimi deli. Iskreno bi želeli, da se pionirjem na tem področju pridružio tudi ostale klinike in učni savodi naše medicinske fa-

● FIZKULTURA ●

LIMPIJSKE IGRE V LONDONU

Dobri rezultati jugoslovanskih atletov na včerajšnjih tekmovanjih

M. Vujačić in Radosavljevičeva v finalu v metu kopja za moške in metu krogla za ženske, Šabolovič in Račić izpadla v četrtfinalu v teku na 400 m. Nov svetovni rekord v teku 80 m čez zapreke za ženske. Jany (Francija) premagan v plavanju na 400 m prosto. — Danes nogometna tekma Jugoslavija : Turčija.

London, 4. avgusta. Zanimanje za tekovanja v okviru XIV. olimpijskih iger se vsak dan veča, prav tako pa so tudi tekovanja vsak dan bolj zanimiva.

LAHKA ATLETIKA

Največje zanimanje v današnjem tekovanju je vladalo za finalni tek 80 m čez zapreke za ženske. Zmagala je nizozemka Blankers-Coen v novem svetovnem rekordu s časom 11,2. Druga je bila Marin Gardner (Anglija) s istim časom, tretja pa Stichenova (Avstralija) s časom 11,4.

Največji uspeh v današnjem tekovanju sta dosegla naša metalka krogla Radosavljevičeva in metalec kopja Mirko Vujačić. Oba sta se namreč plasirala v finale. Med ženskami je zmagala Francozinja Ostermeyer s metom 13,75 m, druga je bila Picinelli (Italija), tretja Schäfer (Avstrija) itd. Zanimivo so bile tudi borbe v metu kopja, kjer je zmagal Finec Rautovary s metom 69,77 m, drugi je bil Amerikanec s metom 67,49 m, tretji pa Madžar Varségi s metom 67,03 m. Mirko Vujačić pa je vržal kopje 62,53 m daleč.

Danes so bili na sporedu tudi predteki na 400 m za moške. Jugoslovana Račić in Šabolovič sta se plasirala za četrtfinale, kjer pa nista dosegla zaželjenega uspeha. V prvem predteku je bil v I. skupini Račić drugi s časom 50,5, Šabolovič pa je zasedel v III. skupini s časom 49,9 prvo mesto. Jugoslovani Bulič ni nastopil. Najboljši rezultat v četrtfinalu je dosegel Wint (Jamaika) s časom 47,7.

Finalne na 110 m zapreke je prinesel naslednji vrstni red: 1. Porter 13,9; 2. Scott 14,1; 3. Fichman (vsj ZDA), na šestem mestu pa se je plasiral znani švedski atlet Lindman.

V skoku v daljino pa si je osvojila zlato medaljo Madžarka Gyarmati s skokom 5,69 m.

PLAVANJE

Posebno zanimanje pa je danes vladalo za finalno tekovanje v plavanju na 400 m prosto za moške. Tudi danes nas je presenetil svetovni rekorder Francoz Alex Jany, ki je zasedel šele 6. mesto. Vrstni red je bil naslednji: 1. Smith (ZDA), 2. Mc Lain (ZDA), 3. Marshall (Avstralija), 4. Kadas, 5. Mitro (oba Madžarska), 6. Jany (Francija).

WATERPOLO

Po zanimivi igri so danes Madžari premagali Francoze z rezultatom 5:4.

Podrobnosti s torkovih tekovanj

London, 4. avgusta. Kakor smo že poročali je bil tudi včerajšnji dan na XIV. olimpijskih igrah zelo zanimiv. V dopolnitev k včerajšnjemu poročilu prinašamo še nekaj podrobnosti.

LAHKA ATLETIKA

Včeraj popoldne ob 17. uri so bila kvalifikacijska tekovanja v teku na 8.000 m čez zapreke. V prvi skupini je tekmoval Stefanović. Takoj po startu je tekel prvi, toda že v drugem krogu ga je prehitelo 7 tekačev. Do cilja mu je uspelo prehiteti Belgijca Gomsa, Grka Mavropostolosa in Amerikanca Mac Milana. Tako je došel na cilj peti s časom 9:31,8. V drugi skupini je došel Segedin v zelo lepem stilu in veliko borbenostjo tretji na cilj, s čimer se je plasiral za finalno tekovanje. Prva četvorica iz vsake skupine bo tekmovala v finalu. Prva skupina: Elmeter (Švedska) 9:16,0, Guidoe (Francija) 9:17,2, Siffaloti (Finska) 9:22,4, Miranda (Španija) 9:24,2, nato pa Dordje Stefanović (FLRJ), Mac Milan (ZDA), Kern (Britanija), Mavropostolos (Grčija) in Goms (Belgija).

Druga skupina: Simestrand (Švedska) 9:21,0, Lauri (Finska) 9:25,8 (itd.). Tretja skupina: Pujazon (Francija) 9:20,8, Kagström (Švedska) 9:22,6, Segedin (FLRJ) 9:25,0, Ross (ZDA) 9:36,4.

V tekovanju na 110 m čez zapreke je tekmovalo 6 skupin. Zmagovalci posameznih skupin so sledeči: Porter (ZDA) 14,3 sek., Scot (ZDA) 14,8, Triluzzi (Argentini) 14,6, Wickers (Indija) 14,7, Sekmarie (Francija) 14,9, Dickson (ZDA) 14,2 sek.

PLAVANJE

V tekovanju v plavanju na 400 m prosto so bili doseženi naslednji rezultati: I. skupina Mae Lane (ZDA) 4:49,5, Marshall (Avstralija) 4:50,0, Mitro (Madžarska) 4:50,8, Höll (Britanija) 4:51,4, nato pa Stipetič (FLRJ) 4:55,6, Bartušek (Češkoslovaška) in Vidovič (FLRJ); II. skupina Kadas (Madžarska) 4:47,8, Smith (ZDA) 4:48,4, Jang 4:51,3 in Janitorio (Argentini) 4:57,3, Heusner (ZDA) 4:57,4, Puhar (FLRJ) in Johnstone (Anglija).

V plavanju na 200 m prsno je na olimpijskih igrah v Londonu zmagala Nel van Vliet (Holandija) s časom 2:57,2, druga je bila Lit (Avstralija) s časom 2:57,7, tretja pa Madžarka Novak s 3:00,3.

NOGOMET

V četrtek bo igrano II. kolo olimpijskega nogometnega turnirja v katerem bodo igrali: Jugoslavija : Turčija, Švedska : Korčija, Francija : Anglija in Danska : Italija.

Zadnje tekme v I. kolu so se končale takole: Turčija : Kitajska 4:0, Švedska : Avstrija 3:0, Koreja : Mehiko 5:3 in Italija : ZDA 9:3.

KOSARKA

Na olimpijskih igrah v Londonu so bili v kosariki doseženi sledeči rezultati: ZDA : Argentini 59:37, Belgija : Iran 98:20, Čile : Filipini 68:39, Urugvaj : Italija 86:34, Mehiko : Francija 56:42.

V tekovanju jadrnanja na vodi v kategoriji enosed »Lisijol« je zmagal Labile (Francija), v tekovanju skokov z deske je zmagal Fuchs (ZDA).

V waterpolo tekmi ZDA : Švedska je zmagala zadnje imenovana s 7:0. V streljanju z malokalibrsko puško je dosegel olimpijsko kolajno Kueck (ZDA) s tem, da si je priboril 599 točk od 600 možnih.

WATERPOLO

Madžarska : Jugoslavija 3 : 1

Kakor smo že včeraj poročali, je bila sinoči ob 21:50 ur odigrana zadnja polfinalna tekma II. skupine v waterpolu med moštvo Madžarske in Jugoslavije, Kljub temu, da so naši waterpolisti igrali zelo dobro, so tekmo izgubili z rezultatom 3:1 (2:0). Edini gol za Jugoslavijo je zabil Braimović.

PRESKRBA

DELITEV SVEŽIH RIB

MLO — poverjenstvo za trgovino in prekrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo po četrk kilograma rib tudi ostali potrošniki in steor: Nav-1 na odrezek 200, OM-1 na odrezek 219, OM-2 na odrezek 239, Doj na odrezek 179.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 5. VIII. 5.30 Slovenske narodne — 5.40 Napoved časa in poročila — 5.50 Jutrnanja telovadba — 6.00 Sovjetska lahka glasba — 6.30 Jutrnanji koncert — 7.00 Radijski koledar, poročila in objave — 7.10 Ruske narodne pesmi — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Pisan spored orkestralne in solistične glasbe — 14.00 Gospodarski pregled — 14.10 Samospesve slovenskih skladateljev poje sopranistka Njua Kristan, pri klavirju Dana Perušková — 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda — 14.45 Frederie Chopin — skladatelj, ki ga boste v tem tednu poslušali — 18.30 Iz angleške orkestralne glasbe — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Igra instrumentalni kvartet »Signale« — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Prof. dr. Milica Valentincič: Zakaj cepimo pne proti steklini — 20.15 Pojo Fantje na vasi — 20.45 Igra orkester Andréa Kastelanca — 21.00 Solohov: Prebrana ledina — 21.30 Iz Wagnerjevih oper — 22.00 Prenos poročila Zvezne postaje Beograd — 22.30 Iz del Edvarda Griega — 23.30 Zaključek oddaje.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 6. VIII.

5.30 Polke in valčki — 5.40 Napoved časa in poročila — 5.50 Jutrnanja telovadba — 6.00 Od narodne pesmi do simfonije — 7.00 Radijski koledar, poročila in objave — 7.10 Plesna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Pisan spored orkestralne in solistične glasbe — 14.00 Gospodarski pregled — 14.10 Koncert violonistki Giusa Capponea — pri klavirju Pavel Sivio — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Gospodarska oddaja. V borbi za plan — 20.10 Pesmi hrvatskih skladateljev poje Stefka Odar pri klavirju Dana Perušek — 20.30 Vokalni solisti in ansambli — 21.00 Simfonični koncert s plošč — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.30 Igra Plesni orkester Radio Ljubljana p. 22.50 Igrajo komorni ansambli — 23.30 Zaključek oddaje.

Kupimo nove ali dobro ohranjene VINSKE SODE

od 200 do 500 litrov do skupne količine 10.000 litrov. Cena po dogovoru. Ponudbe poslati na gostilno KLO, Vel. Lašče.

ZAHVALA. Ob smrti našega ljubelega očeta, strica in starega očeta

IVANA GLOGOVŠEK

železničarja

izrekamo vsem, ki ste ga spremenili v tolikem številu na njegovi prezgodnji zadnji poti, zasul njegovo krsto s številnimi venci in očetjem iskreno zahvalo. Še posebej se zahvaljujemo sindikatu Železniške postaje Videm in postaji Brežice ter OF odboru Stara vas Videm za prispevanje in vence s katerimi ste obšli grob dragega pokojnika. Zahvaljoča rodbina Glogovšek in ostalo sorodstvo.

OBVESTILA

SOLSTVO

Državna višja gimnazija Brežice. Na državni višji gimnaziji v Brežicah bodo popravni, sprejemni in privatni izpiti od 1. do 4. septembra. Prošnje vložit do 25. avgusta in jih kolektivo s kolegom za dan 10. prosila za popravne izpite pa se posebej s kolegom za dan 10. za vsak predmet Redni šolski poizk. bo predvidoma pričel 10. septembra. — Ravnateljstvo.

Ministrstvo za lokalni promet LR Slovenije v Ljubljani razpisuje trinajst štipendij

za šolsko leto 1948-49 za slušatelje univerze po naslednjih fakultetah: 1. gospodarska fakulteta; II. letnik 1. slušatelj; III. letnik 2. slušatelj; 2. tehniška fakulteta: a) gradbeni oddelek: IV. letnik 2. slušatelj, b) metalurški oddelek: IV. letnik 1. slušatelj, c) strojni oddelek: III. letnik 1. slušatelj, IV. letnik 5. slušatelj.

Slušatelji navedenih fakultet, ki reflektirajo na štipendije, kakor tudi tisti, ki nameravajo oddati štipendije iz preteklega šolskega leta, naj vložijo najkasneje do 31. avgusta t. l. pri Ministrstvu za prosveto LRS — oddelek za visoke šole:

- 1. z 10 din kolektivno prošnjo, s katero zaprosijo za štipendije iz sredstev ministrstva za lokalni promet;
- 2. kratak življenjepis kolkovan z din 5;
- 3. potrdilo o opravljenih izpiti;
- 4. študijsko vprašalno polo v dvojniku, ki jo prejme pri vratarju univerze;
- 5. mnenje pristojnega mestnega ljudskega odbora, odn. okrajnega ljudskega odbora;
- 6. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in njegove družine;
- 7. zdravniško spričevalo.

Pomanjkljivo opremljene prošnje bomo vračali, zamudnike pa odklonili.

Povprečna mesečna štipendija za čas 12 mesecev znaša: za slušatelje gospodarske fakultete do din 2.500 za slušatelje tehniške fakultete do din 3.000.

Izbrani štipendisti bodo o podelitvi štipendij obveščeni.

Ob prejemu štipendije za mesec september 1948 bodo štipendisti morali podati pismeno obvezo, da bodo po zaključku študija služili v određenem resoru oziroma njegovih podležjih dvakrat več časa, kakor bodo prejeli štipendije. — Iz sekretariata Ministrstva za lokalni promet LRS.

Razpis

Komitej za radiofuzijo vlade FLRJ razpisuje več mest za sprejem v Radio tehnikum v Beogradu

Šola traja 3 leta in ima svoj internat. Kandidati za sprejem v Radio tehnikum morajo imeti dovršeno nižjo srednjo šolo in ne smejo biti starejši od 18 let.

Kandidati, ki imajo veselje do radio tehnike, naj pošljejo prošnje za sprejem do 20. avgusta 1948 Upravi za radiofuzno službo pri vladi LRS, personalni odsek, Ljubljana, Cankarjeva cesta 4, II. nadstropje. Prošnji je treba priložiti življenjepis in overjen prepis zadnjega šolskega spričevala.

Uprava za radiofuzno službo pri vladi LR Slovenije

Razpis štipendij

za vse oddelke Gradbenega tehnikuma v Ljubljani, za šolsko leto 1948-49

Vsi dijaki, ki so se že vse do vpisali v jesenskem roku na Gradbeni tehnikum (gradbeni, arhitektonski in geometrični odsek) in reflektirajo na podelitvi štipendije, naj vložijo prošnje na upravo Gradbenega tehnikuma v Ljubljani najkasneje do 20. avgusta 1948. Prav tako morajo vložiti prošnje tudi oni dijaki, ki so prejeli štipendije v preteklem šolskem letu.

Iz prošnje, kolkovane z din 10, naj bo razvidno, kateri odsek Gradbenega tehnikuma ho odnese je dijak posejal.

Prošnji je priložiti: 1. kratak življenjepis, 2. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in njegove družine, 3. priporočilo pristojnega okrajnega ali mestnega ljudskega odbora.

Vsako prošnjo je treba kolkovati z din 5. Ministrstvo za gradnje LRS.

KINO

LJUBLJANA MOSKVA: Češki film »Vesol študent, tednik.

SLOGA: Sovjetski film »Tahir in Zuhra«, tednik. — Predstava v obeh kinematografih ob 18.30 in 20.30.

LETNI TIVOLI: Sovjetski film »Mi iz Kronštata«, tednik. — Predstava ob 21.

KODELJEVO: Češki film »Gosl in aanje«, tednik. — Predstava ob 20.

MARIBOR ESPLANADE: Sovjetski film »Prva plesalka«, tednik.

GRAJSKI: Sovjetski film »Pozdravljena Moskva«, tednik.

LETNI MARIBOR: Sovjetski film »Otok brez imena«, tednik.

CELJE METROPOL: Nemški film »Morilec so mod namit«, tednik.

KAMNIK: Češki film »Pardubiške gospe«, tednik.

KRANJ MESTNI: Sovjetski film »Mikluho Maklaj«, tednik.

PTUJ: Jugoslovanski barvni film »Parada mladosti«, tednik.

Planirajte pravočasno telefonske naprave, centrale in telefonske zveze za leto 1949.

Vsa podjetja, ustanove, ki žele povečati oziroma na novo instalirati privatne telefonske naprave, telefonske centrale in telefonske zveze v mestnem in izvenmestnem rajonu, naj javijo pismeno do 10. avgusta 1948, v kolikor to že niso pristojnemu t. t. centru odnosno Direkciji t. t. v Ljubljani.

Denarna sredstva za nabavo aparatur v inozemstvu (devize) si morajo zagotoviti interesi sami. Dobava teh central se bo vršila izključno preko Jugoelktra Beograd.

Neplanirane zveze in naprave se v letu 1949. ne bodo mogle realizirati.

TELEGRAFSKO-TELEFONSKA DIREKCIJA LJUBLJANA

ŽREBANJE SREČK DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE bo trajalo od 6. do 31. avgusta 1948

Druga polovica žrebanja, to je od 23. do 31. avgusta, bo v Ljubljani v Domu sindikata, Miklošičeva cesta 22. — Kdor se ni obnovil svoje srečke, ali si jo želi kupiti, naj se oglasi v Invalidskem podjetju Jugoreklam »Kolektura srečke, Ljubljana, Tavčarjeva 5; Kranj, Titov trg 8; Maribor, Slovenska ulica 5, in pri maloprodajalcih tobaka. — V tem razredu bo izrebranih 31.000 dobitkov in dve premiji po 600.000.— in 300.000.— dinarjev. Izplačujemo brez kakršnih koli odbitkov. — Dobitki niso obdavčeni.

SAH

II. KOLO MEDNARODNEGA TURNIRJA V ROGAŠKI SLATINI Fuderer premagal Janoševića, Ivkov Tota

Rogaška Slatina, 4. avgusta. — Danes so igrali II. kolo mednarodnega turnirja, ki je prineslo dve nepričakovani zmagi najmlajših nadežev turnirja Fudererja in Ivkova. Oba mladinska prvaka sta danes s svojo igro dokazala, da sta vredna zaupanja, ki ga je stavil vanja Sahtovski odbor Jugoslavije in jima omogočil udeležbo na tako močnem turnirju. Rezultati današnjih partij so:

Prins-Božič 0:1. V Collejevem sistemu je Prins izgubil odlično v teku v srednji igri, kar je Božič odločno izkoristil in prišel do dobijene pozicije. Tik pred prekinitvijo pa je Božič napravil napako in zaskel v težavo. Prins ni znal izkoristiti prilike, ki mu jo je nudil nasprotnik. S slabo kuvertirano potezo pa je celo tako poslabšal pozicijo, da se je moral po drugem nadaljevanju v 62. potezi vdati.

Rabar-Subarić 1:0. Rabar je odlično igral špansko otvoritev ter prišel z življno dame za dva stolpa v dobljeno pozicijo. Subarić se je vdal pred nezbežnim matom ali izgubo dame.

Fuderer-Janošević 1:0. Fuderer je v starodilski obrambi v napadu osvojil figuro za dva kmeta in v 27. potezi prislil Janoševića na predajo.

Siska-Nedeljković 1:0. V holandski obrambi je Nedeljković v sredini korektno žrtvoval dame za stolpa, tekača in kmeta ter dosegel ugoden položaj. V nastali komplicirani poziciji pa je Nedeljković izgubil mnogo časa za razmislijanje in zaskel v hudo časovno atisko. Tako je napravil nekaj težkih napak in bil v izgubljeni poziciji kontumaciran.

Ivkov-Tot 1:0. Mladinski prvak FLRJ je v Grünfeldovi obrambi prišel v nekoliko ugodnejšo pozicijo, osvojil kmeta in v drugem nadaljevanju po 56. potezi zmagal. Simonović-kap. Marković remi. V Boloslavski varianti Stojiljanke sta se igralca po mirni igri v 30. potezi sporazumela za remi.

Germek-Pue remi. V Capablancašem razbremenilnem sistemu sta se nasprotnika prav tako po mirni igri že v 29. potezi sporazumela za remi.

Opočensky-Lešnik 0:1. V damsko-indijski obrambi damskega gambita je nastala na

Mednarodni turnir za svetovno prvenstvo Gligorič premagal Tartakowerja

Stockholm, 3. avg. — Včeraj je bilo v Saltjöbadenu odigrano XIII. kolo. Izdili partij so naslednji:

Gligorič — Tartakower 1:0. Bóök — Flohr remi, Szabo — Kotov remi, Lundin — Boleslavski remi, Stoltz — Bondarevski remi, Janowsky — Steiner remi. Prekinjene so bile partije Pirc — Bronstein, v kateri je Pirc odklonil remi, je pa slabo nadaljeval in ima sedaj kmeta manj. Trifunović ima z Ragozinom kvaliteto več in bo partijo najbrže dobil. Prekinjeni sta nadalje partiji Najdorf — Stahlberg in Lilienthal — Pachman.

Stanje je sedaj naslednje: Lilienthal 8 (1), Boleslavski 7, Bronstein 7, Szabo 7 in pol (2), Kotov 7 in pol (1), Najdorf 7 (2), Stahlberg 7 (1), Flohr 7, Trifunović, Pirc, Gligorič 6 in pol (1), Ragozin 6 (1), Janowsky, Bóök 5 (1), Tartakower, Pachman 4 in pol (1), Stoltz 4 in pol, Steiner 4 (1), Lundin 2 (1).

VREMENSKA NAPOVED HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 4. avgusta: Visok pritisk, ki je imel svoje središče nad Alpami, se je umaknil proti vzhodu. Na severozapadu in severu pa ga izpodirajo mrzle in vlažne mase, ki počasi imajo v severozapadni Evropi deževje, a v ostalem delu je še vedno vreme.

Vremenska napoved za četrtek, 5. avgusta: Spremenljivo, pretežno oblačno brez bistvenih padavin.